

Beata Kwasięborski

Paryż

***W jaki sposób działania wspierające rozwój
kariery i planowanie życia przyczyniają się
do sprawiedliwego i zrównoważonego rozwoju oraz
wprowadzania godnych warunków pracy na świecie?***

**Międzynarodowa konferencja poradnictwa
zawodowego, Florencja, 4–6 czerwca 2015 r.**

Uniwersytet we Florencji i Katedra UNESCO „Całozyciowego Poradnictwa Zawodowego” (Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego) były współorganizatorami międzynarodowej konferencji poświęconej aktualnej problematyce poradnictwa zawodowego pt. *How can career and life designing interventions contribute to a fair and sustainable development and to the implementation of decent work over the world?* Przedmiotem debat naukowców, przedstawicieli organizacji państwowych i międzynarodowych oraz kreatywnych praktyków były problemy dotyczące współczesnego człowieka i jego pracy. Zwrócono uwagę, że przyjęty ogólny cel poradnictwa zawodowego, jakim miała być pomoc ludziom w znalezieniu satysfakcjonującej ich pracy i zdobyciu zawodów adekwatnych do ich oczekiwań, okazał się bardzo trudny do osiągnięcia. Zawiodły bowiem wielkie nadzieje kierowane pod adresem poradnictwa, a wiązane z postępowaniem, rozwojem ekonomicznym, bogaceniem się całych społeczeństw, dzięki dokonywaniu przez ludzi „właściwych” wyborów zawodowej kariery. Zaplanowany postęp i sprawiedliwy podział dóbr pozostały mitem. Nie można dziś powiedzieć, że poradnictwo zawodowe w jakiejś mierze przyczyniło się do wzrostu dobrobytu, optymalnego podziału pracy i zapanowania społecznej sprawiedliwości. Implikuje to konieczność wytyczenia nowych celów i poszukiwania nowych rozwiązań w teorii i praktyce.

Do zmiany poglądów na temat społecznej roli poradnictwa przyczynił się bowiem zarówno rozwój nauk humanistycznych i społecznych, w których na nowo zinterpretowano ludzkie cechy i właściwości, jak i postęp technologiczny, rozwój komunikacji, zmiany struktur społecznych i ogólny wzrost mobilności. Postawiło to nowe zadania przed poradnictwem w ogóle, a zwłaszcza przed poradnictwem

zawodowym czy poradnictwem kariery. Pokazało, iż płynna rzeczywistość wymusza stałe projektowanie swego bycia w świecie, gdyż z jednej strony stwarza nowe możliwości na światowym rynku pracy, powołuje do życia nowe zawody, z drugiej nie gwarantuje stabilizacji i możliwości wyboru zawodu na całe życie. Konieczna jest redefinicja poradnictwa zawodowego, odejście od udzielania pomocy w dopasowywaniu się do zastanych warunków na rzecz wspomagania ludzi w odkrywaniu własnego potencjału i dokonywaniu elastycznych wyborów. Najważniejsze pytania, na jakie powinno odpowiadać współczesne poradnictwo zawodowe, to: czy interwencje w projektowanie indywidualnych karier mają zmierzać w ostateczności do poprawy wspólnego dobra ludzkości? Jeśli tak, to w jaki sposób poradnictwo przyczynia się do wyboru przez ludzi godnej pracy, a dalej do zrównoważonego i sprawiedliwego rozwoju gospodarki światowej? Organizatorzy konferencji uznali, że aby poradnictwo, rozumiane jako pomoc w budowaniu życia i kariery z ostatecznym celem, jakim jest znalezienie właściwego zawodu w określonej sytuacji „biograficznej”, pozostało wierne swoim korzeniom, musi potwierdzić swoje znaczenie i swoją wartość w kontekście społecznym. Był to podstawowy problem dyskusyjny na konferencji we Florencji.

W komitecie naukowym konferencji zasiadły 24 osoby, pochodzące z ośrodków badawczych Afryki, Ameryki Północnej i Południowej, Australii i Europy. Komitet organizacyjny liczył 10 osób i obradował pod kierownictwem prof. Annamarii Di Fabio (Wydział Edukacji i Psychologii Uniwersytetu we Florencji, Włochy), prof. Jeana Guicharda (kierownik Katedry UNESCO, Uniwersytet Wrocławski, Polska i CNAM, Paryż, Francja) i dr Violetty Drabik-Podgórnjej (Instytut Pedagogiki Katedra UNESCO, Uniwersytet Wrocławski, Polska). Organizatorzy konferencji przewidzieli różnorodne formy prowadzenia debat: sesje plenarne (referaty i dyskusje), warsztaty, prezentacje, obrady okrągłego stołu.

Ceremonii otwarcia dokonali: prof. Alberto Tesi, rektor Uniwersytetu we Florencji; dr Fabio Lucidi, prezes Włoskiego Stowarzyszenia Psychologii (AIP); prof. Paolo Federighi, dyrektor Wydziału Edukacji i Psychologii, Uniwersytetu we Florencji, mgr Fulvio Giardina, przewodniczący Krajowej Rady Psychologów we Włoszech (CNOP). Natomiast wprowadzenie do konferencji przypadło w udziale prof. Annamarii Di Fabio i prof. Jeanowi Guichardowi, którzy przedstawili ogólne założenia konferencji i plan jej przebiegu oraz oczekiwane rezultaty. W swoich wystąpieniach podkreślali znaczenie zmian ekonomicznych i kulturowych zachodzących w skali światowej jako szeroko rozumianych kontekstach poradnictwa zawodowego. Koncentrując się na ich negatywnych skutkach: kryzysach, ryzyku, biedzie – jej źródłach i następstwach, mówili o potrzebie niesienia ludziom pomocy w znalezieniu godnej pracy.

Pierwszy referat w części plenarnej pt. *Poradnictwo i doradztwo jako strategia realizacji programu Post-2015 Agenda* wygłosił Shyamal Majumdar, szef UNESCO-UNEVOC (Międzynarodowego Centrum Edukacji Technicznej i Zawodowej oraz Szkoleń) w Paryżu. Jak zostało to zasygnalizowane w tytule, w swoim referacie

wskazał na rolę poradnictwa i doradztwa zawodowego w realizacji podstawowych założeń programu UNESCO-UNEVOC, nakierowanego na stwarzanie szans zawodowych na rynku pracy dla młodzieży oraz prowadzenie polityki zrównoważonego rozwoju. Odwołując się do własnych doświadczeń biograficznych, poczynionych obserwacji i wyników badań, starał się pokazać, jak ważną rolę odgrywa całościowe uczenie się oraz w jakim stopniu poradnictwo i doradztwo mogą stanowić kluczowe elementy, koniecznej dla osiągnięcia głównych celów globalnej transformacji systemu kształcenia i edukacji.

Drugi referat podczas obrad plenarnych pt. *Jaka interwencja w karierę i projektowanie życia prowadzi do rozwoju uczciwej i godnej pracy w warunkach zrównoważonej gospodarki światowej?* został ogłoszony w następnym dniu konferencji przez prof. Davida L. Blusteina, pracownika Wydziału Pedagogiki im. Lynchów, Boston College (USA). To wystąpienie nawiązywało do psychologii pracy: przejścia do roli pracownika, znaczenia zdrowia psychicznego w wykonywaniu pracy, dróg rozwoju kariery, relacji i kultury pracy we współczesnej rzeczywistości. Autor wystąpienia podkreślał humanistyczne aspekty poradnictwa zawodowego.

W prowadzonych warsztatach dyskutowano w podobnych obszarach i obejmowały one: warsztat A. „Szkolenia dla doradców-praktyków, w zakresie badań i stwarzania narzędzi dla sprawiedliwego i zrównoważonego rozwoju ludzkiego”; warsztat B. „Szkolenia dla doradców-praktyków, w zakresie badań i stwarzania narzędzi do rozwoju godnej pracy na całym świecie”. W poszczególnych grupach na bieżąco przedstawiano wyniki badań i przemyślenia dotyczące powyższych zagadnień, przy czym szczególnie ważna rola w prowadzeniu warsztatów przypadła moderatorom i sprawozdawcom, którzy koordynowali przebieg dyskusji i dokonywali podsumowań.

Warsztaty w grupie A prowadzili: Maria Eduarda Duarte (Uniwersytet w Lizbonie, Portugalia), Jean-Pierre Dauwalder (Uniwersytet w Lozannie, Szwajcaria), Diana Guglielmi (Uniwersytet w Bolonii, Włochy), Anna Grimaldi (ISFOL, Rzym, Włochy), Pier Giovanni Bresciani (Uniwersytet w Bolonii, Włochy) oraz Severino De Pieri (Stowarzyszenie „Centro COSPES” Onlus, Treviso, Włochy) i Annalisa Isdraele Romano (Salezjański Instytut Uniwersytecki, Wenecja, Włochy). Prowadzenie warsztatów w grupie B powierzono: Jean-Luc Bernaudowi (INETOP-CNAM, Paryż, Francja), Jacobusowi Gideonowi Maree (Uniwersytet w Pretorii, Republika Południowej Afryki) i Annamarii Di Fabio (Uniwersytet we Florencji, Włochy).

Symposium podsumowujące warsztaty odbyło się w przedostatnim dniu konferencji. Ogólne wnioski, jakie wyprowadzono z przebiegu obrad i dyskusji, to materiał dla opracowań, będących podstawą do dalszych badań i refleksji. Jednym z najważniejszych postulatów konferencji stał się apel o budowanie teoretycznych podstaw pracy doradczej. Dostrzeżono potrzebę oparcia analiz i refleksji na założeniach psychologii pozytywnej oraz uwzględniania perspektywy zrównoważonego rozwoju społecznego, ekonomicznego i kulturalnego w poszukiwaniu optymalnego sposobu niesienia pomocy mieszkańcom różnych środowisk, zdezorientowanym

na skutek permanentnych przemian. Wskazano, że nastąpił w poradniczej pomocy zwrot w kierunku jednostki, która wspomagana przez doradcę, samodzielnie rozpoznaje i poszerza własne zasoby, rozwija swój potencjał i odnajduje się w określonym środowisku społeczno-kulturowo-ekonomicznym oraz przyrodniczym. Propozycje metod udzielania pomocy i stosowanych w poradnictwie narzędzi w dużej mierze korespondowały z koncepcją modelu „Pozytywnego Całościowego Kierowania Sobą i Relacjami” autorstwa Annamarii Di Fabio (por. *Studia Poradownicze/Journal of Counselling*, 2014, s. 13–40 i 193–213).

W ostatnim dniu obrad, podczas sesji plenarnej, odbyło się posiedzenie członków międzynarodowej grupy badawczej oraz spotkanie w sprawie utworzenia sieci UNITWIN wokół Katedry UNESCO, która ma swoją siedzibę we Wrocławiu. I tak, dr Geneviève Fournier dyrektor Centre de recherche et d'intervention sur l'éducation et la vie au travail (CRIEVAT – Centrum Badań i Interwencji w Edukacji i Życiu Zawodowym) (Uniwersytet Laval, Quebec, Kanada), które skupia największy w Kanadzie zespół prowadzący badania nad samodzielnym uczeniem się, permanentną edukacją i rodzajami stosunków pracy oraz praktyk z nimi związanych, przedstawiła projekt kwestionariusza ankiety, opracowanego dla badań w tym zakresie. Zaprosiła równocześnie do współudziału w tychże badaniach i zaproponowania ewentualnych modyfikacji narzędzia badawczego. Dalsze prace nad kwestionariuszem będą się odbywać w formie międzynarodowych wideokonferencji¹. Zarysowano także ogólny plan konstruowania sieci UNITWIN i określono warunki przynależności do niej.

Na zakończenie konferencji Violetta Drabik-Podgórna i Jean Guichard, wyrażając uznanie dla dokonań organizatorów i uczestników, zaprosili wszystkich na kolejną edycję debat we Wrocławiu.

Trzeba podkreślić, że inspirująca i bogata w świeże idee konferencja odbyła się w scenerii zabytkowej Florencji. Obrady toczyły się w budynkach Uniwersytetu, położonych w samym sercu Starego Miasta. Gościnni organizatorzy zadbali o różnorodny program towarzyszący obradom. Doszło do spotkania z władzami miejskimi Florencji, które reprezentowała pani Maria Federica Giuliani, przewodnicząca Komisji Kultury. Nie zabrakło zwiedzania muzeów i kolacji na skąpanym w zachodzącym słońcu wzgórzu Michała Anioła, z widokiem na zapierającą dech panoramę katedry i ceglaste dachy tokańskiej stolicy.

¹ Ze strony Naukowego Towarzystwa Poradowniczego w wideokonferencji uczestniczyła dr Aneta Słowik (przypis redakcji).